

Bollenstreeks dialect -> NL

Bollenstreeks wordt gesproken in de Bollenstreek, een streek waar veel van de Nederlandse bollenteelt plaatsvindt. Het ligt rond de benedenloop van de Oude Rijn ten westen van Leiden en loopt noordwaarts tot het gebied ten westen van Haarlem door.. Dit woordenboek Bollenstreeks bevat 27 gezegden, 353 woorden en 3 opmerkingen.

27 gezegden

- - Is dat je vriendin / vrouw?
- Allebai een hallefie - Een biertje delen
- Da zit hemel en arde an vast hoor - Dat is heel belangrijk hoor
- Daars nog land zat. - Daar is nog land genoeg.
- Dat geeft best wat voor ons. - Daar verdienen we best goed aan.
- Dat hek eerluk gerole! - Dat heb ik eerlijk geruild!
- Dat mos niet maggie - Dat zou niet mogen
- Dat see ik net - Dat zei ik net
- Die krokusse lawe legge hoeffie niks an te doen. - Die krokussen laten we leggen hoeft hij niks aan te doen.
- Een grose dit - Een hoogmoedige vrouw
- Hai woont op Lis - Hij woont in Lisse
- Hai woont op Sassem - Hij woont in Sassenheim
- Hai woont op Voorhout - Hij woont in Voorhout
- Hejet al ehoord dan - Heb je het al gehoord dan?
- Hejje arebeie bijje? - Heb je aardbeien bij je?
- Het was grote armoede. - 't was arremoe troef.
- Het zweet loopt van mijn baatje - Ik zweet enorm
- Hij booi heel wat meer - Hij bood veel meer
- Hoe laat mot jij morrege op blok - Hoe laat moet jij morgen op om de koeien te melken
- Ik ben niet gekke Gerrit! - Ik ben gekke Henkie niet!
- Mij nie belle - Daar heb ik geen zin in
- talrijk in bezinne zijn - veel kinderen hebben
- Tie knaap stat me nie an. - Die jongen bevalt me niet.
- Van de wegt of - Van de weg af
- Van wie bejje d'r een - Wat is je achternaam
- Vroeger assie [x], dan was je-n-al 'n heul ventje. - Vroeger als je [x], dan had je het al goed gedaan.
- Wat let je - Wat houdt je tegen

353 woorden

- 'n soorteme(n)t - een soort van
- 's aves - 's avonds
- 't dorp - Het winkelcentrum
- 't is een beste tijd gewees voor... - Het was een goede tijd voor...
- aast - aanstonds
- afpelle - schillen
- afstroepe - aflopen
- aju - vaarwel
- allenig - alleen
- almal - allemaal

- ampart - apart
- ampere - hinderen
- an - aan
- an barrels - kapot
- arebai - aardbei
- arremoe - armoede
- as / azze - als
- as tat tan - als dat dan
- Asbak - iemand uit Sassenheim
- assie - als je
- bakkie - koffie
- be-ja - oh ja
- begriipie wel - snap je
- benne - zijn
- bescheie - bescheiden
- best - goed
- best - prima / goed
- bestzat / bessat - oké
- bestzat / bessat - prima
- beure - gebeuren
- bevobbeld - bijvoorbeeld
- blinde schuur - schuur zonder ramen
- bloedbeuling - bloedworst
- blom - bloem
- boedrai - boerderij
- boerekneg - boerenknecht
- bollerot - rot in een bloembol
- brak - barak
- breje - brede
- brokkie land - stuk land
- bruike - gebruiken
- Bunder - hectare bollenland
- cente - geld
- cente vange - geld verdienen
- d'r - er
- d'rop - erop
- d'Ruige Hoek - Ruigenhoek
- da's - dat is
- daaro - daar
- dalek - dadelijk
- de Jac - Jacoba van Beierenweg (Voorhout)
- de Kaag - de Kagerplassen
- De Klok - het oude parochieblad
- de oude bollenstreek (ter onderscheid met de nieuwe bollenstreek in Noord-Holland rondom Schagen) - de Bollenstreek (het gebied dat tegenwoordig zo genoemd wordt)
- de Poel - Poelpolder (Lisse)
- De Vennip - Nieuw Vennep
- de Zandstreek (naam voordat hier grootschalige bollenteelt kwam vermoedelijk ter onderscheid met de veenpolders) - de Bollenstreek
- De Zilluk - De Zilk
- degeen - degene
- dekvurrek - greep / vork met drie tanden
- Die Engel - De Engel

- die zagge - zij zagen
- dikkels - dikwijls
- doeg - doi
- dorrep, durrep - dorp
- dorst - durfde
- douwe - duwen
- drek - direct
- drek - meteen
- drekstreeks - rechtstreeks
- dubbele truffel - twee keer zo brede troffel / truweel
- Dwarsdrijver - iemand uit Voorhout
- een brokkie - een beetje
- een brokkie - een stuk
- effe - even
- ei'lijk - eigenlijk
- eiges - eigen
- end - einde
- Engelaar - iemand uit De Engel (Lisse)
- enigste - enige
- er met - er mee
- errette - erwten
- es - eens
- ferhaal - verhaal
- foebal - voetbal
- folle - volle
- gaandeweg - langzaamaan
- Gaapstok - iemand uit Lisse
- garnt - garnalen
- gauw - snel
- gekomme - gekomen
- gelege - gelegd
- geleje, gelee - geleden
- gerai - gereedschap
- gerole - geruild
- gerommel - gedoe
- giere - bemesten met gier
- glee - slijtplek
- goeienavend - goedenavond
- golde - gulden
- graaf - spade
- graazie - garage
- groos - groots
- groos - trots
- groos / grose - hoogmoedig
- grôt - groot
- gul - rul
- guns - daarginds
- gunterwijd - daarginds
- Haalem - Haarlem
- haas(t) - bijna
- hai - hij
- hai hep - hij heeft
- hak - had ik

- hallef - half
- Hangkous - iemand uit Hillegom
- hartstikke - heel erg
- hasses - hoofd
- hebbie - heb je
- hedia - heeft hij
- hejjet - heb je het
- hens - brand
- hep - heeft
- herrek - hark
- herreke - hark
- herrest - herfst
- het hele spulletje - alles
- het sting in - het stond in
- het vuur - de schimmel op de bloembol
- heul wat - veel
- hiero - hier
- hij komp - hij komt
- hillegaar - helemaal
- hoe of - hoe
- hoekie - hoekje
- hoenawasie - waar ben je nu
- hokkie weiland - stukje weiland
- houwe - houden
- hunnie - ze / hen / hun
- hunnie zeeje - zij zeiden
- hycinte - hyacinten
- ik docht - ik dacht
- ik docht - ik veronderstelde
- in bezinne - in bezit
- in diezellefde geest - op dezelfde manier
- jai - jij
- jonges - jongens
- jounes - de jouwe
- Kaagdorp - de Kaag (dorp)
- kaakie - biscuitje
- kabelle - kabels
- kappe - stoppen
- kapwage - verkapte wagen met vier wielen (met paard)
- karrebonaadjes - karbonades
- karreneval - carnaval
- karrewagen - kruiwagen
- Kattek - Katwijk
- Katteker - iemand uit Katwijk
- katteliik - katholiek
- ken - kan
- kepot - kapot
- kerrek - kerk
- kerremes - kermis
- kesmis - kerstmis
- knaap - jongen
- knain - konijn
- knelesteel - kaneelstok

- ko-je - kon je
- Kokkerhouter - iemand uit Noordwijkerhout
- komme - komen
- kon - kende
- konne - konden
- koppe - de kop van een tulp verwijderen
- kreen - nauwkeurig
- krootjes - rode bietjes
- kuipzwamme - tonpraten
- kwamme - kwamen
- lah mah zegge - bijvoorbeeld
- Laie - Leiden
- Laienaar - iemand uit Leiden
- laist - lijst
- lampi - lampionnen
- lawe - laten we
- leggies - kinderen uit een tweede huwelijk
- lemoen - lamoen
- Lis - Lisse
- loozie - horloge
- ma - maar
- Mallegat - einde van de Loosterweg (grens Voorhout-Lisse)
- mart / marret - markt
- meelai - medelijden
- meides - meiden
- meides - meisjes
- mekaar - elkaar
- mekke - huilen
- mellek - melk
- merrek - merk
- mesjien - machine
- messele - metselen
- mijnes - de mijne
- mist - mest
- mit - mee
- mok - moet ik
- mok je helpu? - moet ik je helpen?
- mollen - slopen
- moolk - mogelijk
- morrege - morgen
- mos - moest
- mos - mus
- motte - moeten
- nachtvorste - nachtvorst
- nauw - smal
- ne-ja - nou ja
- Nessie - Het Nestje (buurtschap)
- netuuk - natuurlijk
- netuurlek - natuurlijk
- nie - toch
- nie anstan - niet bevallen
- niet vreselek veel - niet heel veel
- niewa - nietwaar

- Noortek - Noordwijk
- Noortek op Zee - Noordwijk aan Zee
- Noorteker - Iemand uit Noordwijk
- Noortekerhout - Noordwijkerhout
- Noortekerhouter - Iemand uit Noordwijkerhout
- nuw - nieuw
- ok - ook
- ollie - olie
- onderlest - laatst
- op - in (plaats)
- op 't ogenblik - op het moment
- ouwe - oude
- ouwe nol - afgezaagde stomp van een boom
- ouwerwets - ouderwets
- overschietsvurrek - greep / vork met vijf tanden
- partuklier - particulier
- peerd - paard
- percies - precies
- piepers - aardappelen
- pitjeskaas - Leidse kaas
- plaas - plaats
- plantgoed - gewassen
- plokworst - cervelaatworst
- porrele - rommelen
- pote - benen
- Prelleweg - Parallelweg (Hillegom)
- prochie - parochie
- rabarreber - rabarber
- riksdalder - rijksdalder
- roe - roede (oppervlakte)
- rooie - uit de grond halen
- rooigraaf - spade om mee te rooien
- rove - op kniehoogte stuiven
- roze hoedje - rozenhoedje
- rozekrans - rozenkrans
- ruften - scheet laten
- ruggestreng - ruggegraat
- Sassem - Sassenheim
- schaiterai - diarree
- schase - schaatsen
- schelleft - hooizolder
- schitterend - prachtig
- schol - school
- schooi - schouder
- schop - schep
- schossie bommen - ijsschots springen
- sint - in de tussentijd
- sjenke - huilen
- slikke - met vieze schoenen naar binnen lopen
- sloppie - gangetje
- sloppie - steeg
- smorreges - 's morgens
- snert - erwtensoep

- spikkeltjesworst - cervelaatworst
- spitgraaf - spade om mee te spitten
- Spulle - bezittingen
- stasion - station
- steekleertjes - zijleren
- stelte - lange benen
- sterker nog - nog sterker
- tan - dan
- tat - dat
- tellekes - telkens
- temee - straks
- temee - zometeen
- temet - bijna
- tempèrètuur - temperatuur
- tie - die
- toen hettie - toen heeft hij
- tradisie - traditie
- treese - platte bollenbak
- troef - alom
- trug - terug
- tullepe - tulpen
- twallef - twaalf
- tweedeste - de tweede
- uppie - enkele knikker
- v'alles - vanalles
- van acht af - vanaf acht
- van lieve lee - langzaamaan
- van zain - van hem
- van zijn - van hem
- varreke - varken
- vasjans - vakantie
- vedder - verder
- vediene - verdienen
- veehouwerij - veehouderij
- vendes - mannen
- verabbesakke - verhabbezakken
- veul - veel
- veulêh - vriendin
- veulêh - vrouw
- vorgelaaie - volgeladen
- vong - ving
- vôr - voor
- vulles - vuilnis
- vullesbak - vuilnisbak
- vullesbelt - vuilnisbelt
- vulleswagen - vuilniswagen
- vurrek - vork
- wai benne - wij zijn
- we-ja - wel ja
- webbe - wij hebben
- wegt - weg
- werft, werreft - erf
- werrek - werk

- weuning - woning
- weze - zijn (hele werkwoord)
- wieje - wieden
- wiere - werden
- winddroog - door wind gedroogd
- windramen - ramen die wind doorlaten om bollen mee te drogen
- worre - worden
- za'k - zal ik
- zadoek - zakdoek
- zai - zij (enkelvoud)
- zai benne - zij zijn
- zais - zeis
- zat - genoeg
- zatte - zaten
- ze eige - zich
- zeikie - nat pak
- zellef - zelf
- zeuven - zeven
- Zilluker - iemand uit de Zilk
- zin an - zin in
- zodrek - straks
- zodrek - zometeen
- zonder - zonde
- zopie - slok
- zoveel niet - niet zoveel
- zowat - bijna
- zullie - zij (meervoud)

3 opmerkingen

- De Bollenstreek is geen kleine streek, dus onderlinge verschillen bestaan. Zo is de uitspraak van 'sch' als 'sk' typisch voor Noordwijkerhout, door nauwer contact met het Strand-Hollandse dialect Noordwijks.
- De fonologie van het Bollenstreeks is grotendeels vergelijkbaar met andere Hollandse dialecten uit de omgeving, hoewel er wel een eigen uitspraak/tongval is die op kan vallen voor een getraind oor. Hieronder enkele fonologische eigenschappen uiteengezet:
 - Het werkwoords- en meervoudsuitende '-en' wordt zo goed als altijd open uitgesproken (lope i.p.v. lopen).
 - Daarnaast is het onderscheid tussen de F / V en Z / S vaak afwezig, hoewel volgens een kaart van het Meertens Instituut dit onderscheid traditioneel wel aanwezig was in de streek. Vermoedelijk is de veelvoorkomende uitspraak van 'zeven' als 'seven' en 'voet' als 'foet' iets van het Polderhollands, maar het kan ook zijn dat het Meertens Instituut er naast zit, aangezien ze wel vaker wat onnauwkeurige grenzen trekken op hun vlakkenkaarten.
 - Ook de uitspraak van de R als een rollende alveolaire tril (tong-r) is opvallend, maar verre van uitzonderlijk voor Hollandse plattelandsdialecten. Zelfs onder jongeren is het gebruik van de tong-r in anlaut (riem, praten, roken) nog veel gebruikelijker dan de Randstedelijke huig-r. Wel is voor de uitspraak in auslaut (hoor, daar, peer) bij jongeren de open r veruit dominant, hoewel deze nog niet zo sterk als een 'j' klinkt (hoojjj, daajjj, peejjj), dat je van een Gooise R kunt spreken.
 - Hoewel dit lang niet bij iedereen het geval is, wordt de L door veel mensen zowel in anlaut (lopen) als auslaut (bal) als een 'vette L' uitgesproken. Andere mensen spreken hem net zoals in de standaardtaal alleen in auslaut 'vet' uit.
 - Er is in het Bollenstreeks sprake van sjwa-insertie: markt wordt 'marre(k)t', tulpen wordt 'tulleepen', kerk wordt 'kerrek' etc.

- Er is ook sprake van d-deletie. Denk aan: houwen ipv houden, rijje ipv rijden etc.
- De volgende Hollandse dialecteigenschappen zijn ook in het Bollenstreeks aanwezig:
 - kennen i.p.v. kunnen
 - leggen i.p.v. liggen
 - ik heb, jij heb, hij heb i.p.v. ik heb, jij hebt, hij heeft
 - zij benne ipv zij zijn
 - worren i.p.v. worden
 - komen en kwammen i.p.v. komen en kwamen
 - de uitgang '-ie' ipv '-(t)je'
 - 'z'n eigen' ipv 'zich' / 'van m'n eigen' ipv 'van mezelf'
 - motten ipv moeten

Dit woordenboek 'Bollenstreeks' is samengesteld door bezoekers van www.mijnwoordenboek.nl. Heeft u zelf ook woorden of ziet u fouten? U kunt die dan zelf toevoegen en verbeteren op de website, of laten toevoegen door een handige kennis.